

Súd: Okresný súd Banská Bystrica
Spisová značka: 20Csp/192/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6119411113
Dátum vydania rozhodnutia: 28. 04. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Libuša Záthurecká
ECLI: ECLI:SK:OSBB:2020:6119411113.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Banská Bystrica v konaní pred sudkyňou JUDr. Libušou Záthureckou v právnej veci žalobca BENCONT COLLECTION, a. s., so sídlom Vajnorská 100/A, Bratislava - Nové Mesto, IČO: 47 967 692, právne zastúpený JUDr. Oskar Chnápko - advokát, Advokátska kancelária KOVAL & spol., so sídlom Komenského 3, Banská Bystrica, IČO: 45 018 201 proti žalovanému S. T., nar. XX. XX. XXXX, trvale bytom S. XX/XX, K., o zaplatenie 1 727,95 Eur s príslušenstvom, takto

rozhodol:

Žalovaný je p o v i n n ý zaplatiť žalobcovi sumu vo výške 1 256,74 Eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 1 100,31 Eur od 27. 06. 2017 do zaplatenia, a to všetko v lehote 3 dní odo dňa právoplatnosti tohto rozhodnutia na účet žalobcu.

Súd žalobu vo zvyšku zamietla.

Žalobca má nárok na náhradu trov tohto konania vo výške 44 %, ktoré je žalovaný povinný zaplatiť žalobcovi v lehote 3 dní odo dňa rozhodnutia o výške trov samostatným uznesením.

odôvodnenie:

1. Žalobca navrhol, aby súd uložil žalovanému povinnosť zaplatiť sumu vo výške 1 727,95 Eur so zmluvným úrokom 23,90 % ročne zo sumy 1 100,31 Eur od 20. 12. 2018 do zaplatenia, zákonným úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 1 100,31 Eur od 20. 12. 2018 do zaplatenia spolu s trovami konania titulom uzatvorenej Zmluvy o úvere č. XXXXXXXXXXXX zo dňa 25. 06. 2014.

2. Žalovaný sa k žalobe nevyjadril. Súd zásielku pre žalovaného považoval za riadne doručení.

3. Žalobca uviedol, že v zmysle zmluvy o postúpení pohľadávok uzatvorenej s Poštovou bankou Bratislava ako postupcom zo dňa 20. 12. 2018 nadobudol pohľadávku zo Zmluvy o úvere spolu s jej príslušenstvom.

4. Poštová banka so žalovaným ako dlžníkom uzatvorila dňa 25. 06. 2014 Zmluvu o úvere (ďalej len zmluva) v zmysle § 497 a nasledujúce Obchodného zákonníka. Predmetom zmluvy bolo poskytnutie peňažných prostriedkov vo výške 2 000 Eur, ktoré mu boli poskytnuté v dohodnutej lehote prevodom na účet. Žalovaný sa zaviazal peňažné prostriedky vrátiť v dohodnutej lehote a zaplatiť dohodnuté úroky podľa predpisu splátok k zmluve. Žalovaný splatil svoj záväzok len čiastočne tak ako vyplýva z listiny aktuálny stav úveru časť zaplatené splátky.

5. Žalovaný si svoje zmluvné povinnosti neplnil a právny predchodca po predchádzajúcej výzve podľa § 53 ods. 9 OZ listom zo dňa 26. 06. 2017 vyhlásil predčasnú splatnosť úveru podľa Článku VI. Obchodných podmienok pre úver. Žalovaný napriek výzve záväzok nesplnil.

6. Žalobca si uplatnil dohodnutý zmluvný úrok 23,90 % ročne. Poukázal na § 503 ods. 3 Obchodného zákonníka podľa ktorého je úrok povinný platiť za dobu od poskytnutia do vrátenia peňažných prostriedkov. Obchodný zákonník ani zákon č. 129/2010 Z. z. neupravuje povinnosť dlžníka platiť úroky popri úrokoch z omeškania, ale ani nevylučuje dohodu účastníkov úverovej zmluvy o povinnosti dlžníka platiť úroky z úveru až do splatenia úveru. Z Článku VI. bod 6.4 OP je zrejmé, že žalobca je oprávnený úročiť nesplatenú istinu úveru zmluvnou úrokovou sadzbu. Žalobca si zároveň uplatnil zákonný úrok z omeškania podľa § 517 ods. 2 OZ a § 3 Nariadenia vlády SR č. 87/1995 Zb. v platnom znení vo výške 5 % ročne.

7. Žalobca v žalobe uviedol, že žalovaná suma pozostáva z istiny 1 100,31 Eur, dlžných zmluvných úrokov a zákonných úrokov z omeškania do dňa predchádzajúceho 20. 12. 2018 vo výške 574,64 Eur, dlžných poplatkov 53 Eur, čo spolu je suma 1 727,95 Eur.

8. Žalovaný sa k žalobe nevyjadril.

9. Podľa § 52 ods. 1 Občianskeho zákonníka, v znení účinnom ku dňu uzavretia zmluvy (ďalej len „OZ“), spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom.

10. Podľa § 53 ods. 1 OZ, spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len "neprijateľná podmienka"). To neplatí, ak ide o zmluvné podmienky, ktoré sa týkajú hlavného predmetu plnenia a primeranosti ceny, ak tieto zmluvné podmienky sú vyjadrené určito, jasne a zrozumiteľne alebo ak boli neprijateľné podmienky individuálne dojednané.

11. Podľa § 54 ods. 1 OZ zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou sa nemôžu odchyliť od tohto zákona v neprospech spotrebiteľa. Spotrebiteľ sa najmä nemôže vopred vzdať svojich práv, ktoré mu tento zákon alebo osobitné predpisy na ochranu spotrebiteľa priznávajú, alebo si inak zhoršiť svoje zmluvné postavenie.

12. Podľa § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka, ak ide o omeškania s plnením peňažného dlhu, má veriteľ právo požadovať od dlžníka popri plnení úroky z omeškania, ak nie je podľa tohto zákona povinný platiť poplatok z omeškania, výšku úrokov z omeškania a poplatku z omeškania ustanovuje vykonávací predpis.

13. Podľa § 262 ods. 1, 2 CSP o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

14. Podľa § 255 ods. 1 CSP súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

15. V konaní nebolo sporné, že žalovaný s Poštovou bankou uzatvoril Zmluvu o úvere - Dobrá pôžička zo dňa 23. 06. 2014. V zmysle Zmluvy o pôžičke mu bol poskytnutý úver vo výške 2 000 Eur, stanovený počet splátok 54, úroková sadzba 23,90 % p. a., výška mesačnej úhrady 61 Eur, dátum prvej mesačnej úhrady do 25. 07. 2014, RPMN poštovky 26,70 % p. a., priemerná RPMN na trhu 18,90 % p. a., celková čiastka úveru 3 277,04 Eur, splácanie úveru v hotovosti k 25. dňu v mesiaci, dátum konečnej splatnosti úveru 25. 12. 2018.

16. Súd mal za to, že pohľadávka Poštovej banky bola postúpená platne podľa § 92 ods. 8 Zákona o bankách. Išlo o splatnú pohľadávku po predchádzajúcej písomnej výzve zo strany veriteľa a dlžník bol v omeškani nepretržite dlhšie ako 90 kalendárnych dní. Postúpenie pohľadávky bolo žalovanému riadne oznámené. Poštová banka zaslala žalovanému výzvu zo dňa 29. 05. 2017, ktorou bol upozornený, že porušil ustanovenia úverovej zmluvy s poukazom na § 53 ods. 9 OZ a bol vyzvaný na úhradu do 15. kalendárnych dní. Veriteľ vyzval žalovaného výzvou zo dňa 26. 06. 2017 v ktorej uviedol, že úverová pohľadávka sa ku dňu 26. 06. 2017 stáva predčasne splatnou v celom rozsahu. Bol opakovane vyzvaný na úhradu dlžnej sumy a k uvedenému dňu bola pohľadávka banky viac ako tri mesiace po lehote splatnosti. Uvedené výzvy boli žalovanému doručené poštou a zásielky žalovaný prevzal.

17. Súd žalobe vyhovel a uložil žalovanému povinnosť zaplatiť sumu 1 256,74 Eur, ktorá pozostáva z istiny vo výške 1 100,31 Eur a zmluvného úroku z úveru ku dňu zosplatnenia vo výške 103,43 Eur a poplatkov 53 Eur. V konaní nebolo sporné, že úver bol žalovanému poskytnutý, tento úver riadne čerpal a prestal vykonávať pravidelné mesačné splátky. Z dôvodu nesplácania úveru došlo k vyhláseniu predčasnej splatnosti a žalovaný nepredložil dôkaz, že by si po výzve banky alebo po predžalobnej výzve svoju povinnosť riadne splni.

18. Súd priznal žalobcovi zákonný úrok z omeškania podľa § 517 ods. 2 OZ a § 3 Nariadenia vlády SR č. 87/1995 Zb. ako sankciu zo zákona za neplnenie povinnosti plniť včas a riadne dňom nasledujúcim po zosplatnení úveru z istiny 1 100,31 Eur až do zaplatenia.

19. Súd zamietol žalobu v časti o zaplatenie zmluvného úroku vo výške 23,90 % ročne. Súd má za to, že pokiaľ veriteľ (žalobca) pristúpi k tomu, že zosplatní úver ako to bolo i v prípade strán sporu, kedy k zosplatneniu došlo ku dňu 26. 06. 2017 a teda považuje celý dlh za splatný, nastupuje režim platenia úrokov z omeškania a nie úrokov z úveru. Úver je odplatným právnym úkonom, za ktorý možno dohodnúť úroky a možno dohodnúť aj obdobie na užívanie finančných prostriedkov (úverové obdobie). Zákon umožňuje dodávateľovi na určitú dobu do splatnosti podľa jeho predstáv poskytnúť úver a za úver mať dohodnuté úroky. Od začiatku sa sledujú úroky na dohodnutú dobu, ktorej koniec završuje tzv. splatnosť úveru. Zo zákonom stanovených dôvodov napríklad nesplácanie úveru má dodávateľ právo posunúť splatnosť úveru. Niet zákonného kogentného pravidla, podľa ktorého by dlžník mal povinnosť zo zákona platiť úroky popri úrokoch z omeškania. Ak úver nie je splatený do splatnosti zákon priznáva za zadržanie finančných prostriedkov sankcie, či už zákonné alebo zmluvné. Zmluvné úroky popri úrokoch z omeškania sú nielen odklonom od zákona v neprospech žalovanej ako spotrebiteľa, ale odporujú aj kogentnému zákonnému pravidlu § 517 ods. 2 OZ. Žalobca sa dovoľáva nárokov na odplatné úroky, ktoré by mu patrili v prípade ak by bol zachovaný stav zákonnej domnienky a to trvanie záväzku zo spotrebiteľskej zmluvy za stavu, že veriteľ a spotrebiteľ budú plniť podľa podmienok a v termínoch dohodnutých v zmluve. Je zrejmé, že došlo k zmene záväzku, ktorá bola privedená omeškaním spotrebiteľa a predčasným zosplatnením úveru zo strany veriteľa. Zmena záväzku prináša aj zmenu pomerov plnenia a aktivuje režim omeškania v spojení s využitím práva a za podmienok § 53 ods. 9 OZ. K predčasnému zosplatneniu záväzku došlo konaním veriteľa a bol to veriteľ, ktorý v súvislosti so zmenou záväzku určil aj režim ďalšieho plnenia záväzku jednostranným adresovaným právnym úkonom. Okrem skutočnosti, že pri plnení záväzku je potrebné za každých okolností vychádzať zo stabilizovaných podstatných náležitostí zmluvy, ktoré sprevádzajú celú existenciu a trvanie záväzku, a to až do času zmeny obsahu záväzku, ktorá predstavuje prekonanie dojednaných podmienok postupného splácania záväzku. Predčasné zosplatnenie úveru je jednostranný sankčný právny inštitút, ktorý umožňuje veriteľovi zmenou záväzku požadovať jednorazové, okamžité vrátenie celej požičanej istiny. Splácanie úveru v splátkach teda na strane veriteľa vyvoláva stav absencie požičanej sumy istiny, ktorá sa iba postupne v splátkach vracia a spláca a za tento stav nedostatku a úverovania patrí veriteľovi úrok. Úrok predstavuje cenu peňazí v zmysle ceny obetovanej príležitosti veriteľa, ktorý tým, že nemá istinu úveru k dispozícii nemôže s touto nakladať a produkovať zisk. Absentujúci zisk pokrýva veriteľovi právo na úrok splácaný spolu v rámci splátky úveru v režime dojednaného záväzku. Iný stav je príznačný pre predčasné a mimoriadne zosplatnenie úveru, keď veriteľovi vzniká nárok na jednorazové vrátenie požičanej istiny úveru vrátane úrokov kapitalizovaných ku dňu zosplatnenia úveru. V tomto prípade svojim právnym úkonom veriteľ navodzuje stav, v ktorom má právo získať okamžite späť celú sumu požičaných peňažných prostriedkov, v dôsledku čoho na jeho strane odpadá obmedzenie jeho práva na dispozíciu s istinou úveru a tým obmedzenie obchodovania s peniazmi, ktoré už dlžník nemá právo vrátiť v režime výhody splátok. V tomto zásadnom rozdieli spočíva ekonomická podstata straty nároku veriteľa na úroky za požičanie peňažných prostriedkov od spotrebiteľa. Logicky tak nastupuje stav, v ktorom by mal mať veriteľ záujem a vyvinúť úsilie smerujúce k skorému vráteniu peňažných prostriedkov a právny poriadok mu po mimoriadnom zosplatnení úveru poskytuje viaceré právne prostriedky vymožená jednorazovo zosplatnenej pohľadávky. Ak nastal stav, kedy spotrebiteľ už nemá právny titul mať peňažné prostriedky u seba tieto užívať nie je dôvod, aby veriteľ inkasoval úroky, ktoré by mu patrili výhradne za stavu oprávnenej držby prostriedkov spotrebiteľom. V opačnom prípade by bol založený nespravodlivý a ústavne nekonformný stav, kde spotrebiteľ by bol vystavený všetkým sankčným mechanizmom vynútenia povinnosti plnenia a veriteľ by naďalej inkasoval úroky zo sumy, ktorú by mu spotrebiteľ na výzvu nevrátil. Ak by sa žalobca odplatných plnení napriek vyššie uvedenému výkladu neplatnosti dojednaného dovoľával aj v čase po jednostrannom mimoriadnom zosplatnení úveru neprešli by tieto nároky testom ustanovenia § 517 ods. 2 OZ.

20. Tvrdenie, že nárok na zaplatenie úroku trvá od poskytnutia peňažných prostriedkov až do ich vrátenia teda aj po zosplatnení úveru vychádzajú z druhej vety § 503 ods. 3 Obchodného zákonníka, je potrebné posudzovať v celom kontexte tejto právnej normy, ktorá podľa jeho prvej vety zakotvuje oprávnenie dlžníka vrátiť poskytnuté peňažné prostriedky pred dobou určenou v zmluve. Druhú vetu § 503 ods. 3 Obchodného zákonníka nemožno interpretovať ani bez spojitosti s prvou vetou jeho odseku 1, podľa ktorej záväzok platiť úroky je splatný spolu so záväzkom vrátiť použité peňažné prostriedky. Úroky zo splátky sú v prípade plnenia v splátkach splatné v deň splatnosti splátky (§ 503 ods. 2 Obchodného zákonníka), ak sa však má vrátiť zvyšok poskytnutých peňažných prostriedkov, sú splatné aj úroky, ktoré sa ho týkajú (§ 503 ods. 1 tretia veta). Uvedené ustanovenia spolu s § 497 Obchodného zákonníka explicitne upravujú nielen záväzok dlžníka zaplatiť úroky, ale aj splatnosť tohto záväzku. Z uvedeného vyplýva, že úrok z úveru patrí len za požičanie peňazí, ku ktorému po zániku zmluvného vzťahu nedochádza. V súlade s týmto výkladom je aj ustanovenie § 506 Obchodného zákonníka umožňujúce od zmluvy odstúpiť a požadovať, aby dlžník vrátil dlžnú sumu s úrokmi, teda celý dlh jednorazovo. Z uvedeného vyplýva, že doba splatnosti zmluvných úrokov sa zhoduje s dobou splatnosti úveru, čo znamená, že celková suma úrokov musí byť zaplatená najneskôr zaplatením poslednej splátky úveru. Na tieto závery poukazujú aj viaceré rozhodnutia odvolacích súdov (rozsudok Krajského súdu Žilina č. k. 10Co/104/2012, rozsudok č. k. 5Co/196/2016 zo dňa 28. 06. 2016, rozsudok Krajského súdu Košice zo dňa 05. 10. 2016 č. k. 9Co/604/2015, rozsudok Krajského súdu Trnava č. k. 25Co/615/2015 zo dňa 30. 11. 2016, rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 16Co/322/2015 zo dňa 12. 05. 2015, rozsudok č. k. 11Co/307/2018 zo dňa 17. 04. 2019, rozsudok č. k. 14Co/75/2018 zo dňa 26. 03. 2019).

21. V prípade, že by existovala dohoda o platení úrokov za úver aj po splatnosti spôsobuje, že úroky navyšujú cenu za užívanie finančných prostriedkov za obdobie do dohodnutej alebo predčasne vyvolanej doby splatnosti, takáto dohoda spôsobuje značnú nerovnováhu v neprospech spotrebiteľa, predstavuje jeho značné zhoršenie postavenia a je nepravdepodobné, že by spotrebiteľ takúto dohodu individuálne s dodávateľom vyjednal. Súd mal za to, že takáto dohoda by bola neplatná pre rozpor so zákonom s poukazom na § 39 OZ, § 52 ods. 2 OZ a § 517 ods. 2 OZ (uznesenie IV.ÚS 476/2012).

22. O trovách konania rozhodol súd podľa § 255 ods. 1 CSP a priznal žalobcovi nárok na náhradu trov konania vo výške 44 % podľa pomeru úspechu sporu, ktoré je žalovaný povinný zaplatiť potom čo bude rozhodnuté o výške trov samostatným uznesením.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie je prípustné odvolanie v lehote do 15 dní odo dňa jeho doručenia, písomne vo vyhotovení trojmo na súde, proti ktorého rozhodnutiu smeruje.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania (§ 127 C. s. p.) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Odvolanie treba predložiť v troch rovnopisoch, inak súd zhotoví kópie na trovy odvolateľa.

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že:

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Ak povinný neplní dobrovoľne to, čo mu ukladá právoplatné a vykonateľné

rozhodnutie, môže oprávnený podať návrh na výkon exekúcie v zmysle zvláštneho predpisu.